

komad po 100 do 120 Din, 7 do 9 tednov stari 150 do 200 Din, 3 do 4 mesece stari 250 do 350 Din, 5 do 7 mesecev stari 400 do 450 Din, 8 do 10 mesecev stari 550 do 600 Din, 1 leto stari 800 do 900 Din, 1 kg žive teže 8 do 11 Din, 1 kg mrtve teže 12 do 14 Din. Prodalo se je 76 komadov. Trg je bil radi slabega vremena od strani kupcev slabo obiskan.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prigananih je bilo 17 konj, 9 bikov, 117 volov, 423 krav in 18 telet, skupaj 584 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 7 do 9 Din, poldebili voli od 6.50 do 7.50 Din, plemenski voli 5.50 do 6.50 Din, biki za klanje 7 do 7.50 Din, klavne krave debele 5.50 do 7 Din, krave za klobasarje 2.50 do 3.50 Din, molzne krave od 5.50 do 6.50 Din, breje krave od 5.50 do 6.50 Din, mlada živina od 6.50 do 9 Din, teleta od 9 do 11 Din. Prodanih je bilo 277 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 11 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 18 do 20 Din, II. vrste 16 do 18 Din, meso od bikov, krav in telic 12 do 14 Din, telečje meso I. vrste 24 do 35 Din, telečje meso II. vrste 16 do 20 Din, svinjsko meso sveže 15 do 20 Din.

NAŠA DRUŠTVA Država in prosveta.

O tem predmetu povzamemo iz govora g. dr. Hohnječa na obč. zboru Prosvetne zveze te misli:

Kultura = vzgoja, nega, izpopolnjevanje je naloga človeštva in človeka. Po spričevanju zgodovine je kultura nastala v boju človeka z naravo za toploto in svetlobo, za hrano in mir. Tako je tudi prosveta borba za luč, napor za duševno svetlobo, delo za razsvetljenje duha in oplemenitev srca. Vsled tega je prosveta naloga vsakega človeka. Ker posameznik ni vedno za to zmožen ter tudi nima dovolj sredstev, mu organizacije pridejo na pomoč. So zasebne organizacije, pa tudi javne, v prvi vrsti država. Dolžnosti in pravice države do izobrazbe in vzgoje državljanov so zasnovane v namenu države, ki je javna blaginja. Ta je namreč v veliki meri odvisna od stanja in pravca narodove izobrazbe. »Država sme«, tako pravi papež Pij XI., »zahtevati in skrbeti za to, da si državljan pridobije potrebno znanje o svojih državljanskih in narodnih dolžnostih in gotovo mero umske, нравne in telesne izobrazbe, ki je z ozirom na današnje časovne razmere v svrhu skupne blaginje zares potrebna.« Ni pa v namenu države vključen kak kulturni in prosvetni monopol, ki bi nikakor ne bil v prid ljudski prosveti. V področje države spadajo samo nekatere strani narodovega življenja, ne pa celotno življenje. V narodu samem počivajo tvorne prosvetne in kulturne energije, ki iz njih raste živa narodova prosveta kot avtonomno področje. Trije prosvetni krogi so, ki jim pripada negovanje, pospeševanje in širjenje prosvete: družina, ki ji daje podlago in smer; Cerkev, ki ji s krščanskim svetovnim nazorom daje moralni temelj; človeška družba, ki pripravlja in nudi prosvetna sredstva; kot 4. činitelj se pridružuje država, katera za-

jamčuje zunanjo organizacijo in gmotne pogoje.

V zakonu o narodnih šolah z dne 5. decembra 1929 zagotavlja prosvetno ministrstvo, da podpira zasebno iniciativo (podvzetnost) kulturno-prosvetnih ustanov za narodno izobraževanje (čl. 156), ter predvideva posebno uredbo, s katero se odredi postopanje in navodilo za enotnost celokupne državne in zasebne akcije (dejavnosti) za narodno izobraževanje (čl. 157). Časniki so poročali o tem, da je že izdelan pravilnik o prosvetnih zadrugah. Takšnim zadrugam, če se sploh bodo ustanovile, bi bilo hvaležno in obsežno torišče delovanje v pokrajinah, kjer vlada med ljudstvom nepismenost (ne-znanja pisanja in čitanja). Kakor izkazuje statistika na podlagi uradnega popisovanja iz leta 1921, znaša splošna pismenost v Dalmaciji 50.52%, v Srbiji (brez Južne Srbije) 35.57%, v Črnigori 32.98%, v Bosni in Hercegovini 19.44%, v Južni Srbiji 16.14%. V teh pokrajinah bi bilo združeno izobraževanje naroda povse umestno. Kar se pa Slovenije tiče, znaša splošna pismenost 91.145%, pri čemer je treba pripomniti, da je vsled priključitve Prekmurja in Medjimurja splošna pismenost padla za 4–5%, kateri zmanjšek pa se od leta do leta popravlja. Naj bi se torej zasebni prosvetni akciji, ki se udeležuje po izobraževalnih društvih in sličnih organizacijah in ki je Slovenijo med vsemi pokrajinami naše države dvignila na višino ljudske prosvete, ne delale ovire, ki bi to blagoslovno delovanje zadrževale ali celo onemogočale!

Remšak pri Marenbergu. Dne 8. t. m. se je priredila na tukajšnji državni osnovni šoli božična igra. V napolnjeni dvorani so vpriparjali učenci prav zanimive sličice iz domačega in šolskega življenja. Ozadje odra so tvorile kulise, ki so prikazovale naš planinski kraj v snegu. Hvala romšniškemu učitelstvu, ki je s toliko požrtvovalnostjo slikalo ter izvršilo vse potrebne obleke.

Velika Nedelja. Dramatični odsek katoliškega bralnega društva »Mira« vprizori v svoji društveni dvorani na Stefanovo dne 26. t. m. in naslednjo nedeljo dne 28. t. m. ob treh popoldne veliko petdejansko zgodovinsko igro v 8 slikah »Milnarjev Janez«. Zanimiva snov te igre je vzeta iz slovenske zgodovine za časa celjskih grofov leta 1453. Nastopa okrog 40 igralcev. Ker je to popolnoma nova igra, sestavljena od režiserja domačega tamburaškega odseka, upamo in vabimo, da se boste je v obilnemu številu udeležili; vam ne bo žal. Na svidenje!

Polenšak. Kat. slov. izobraževalno društvo naznanja tem potem svojim članom in naročnikom »Slov. Gospodarja«, da bo imelo v prihodnjo nedeljo dne 21. decembra svoj redni letni občni zbor. Vas vse moške in ženske, mlade in stare, vabi v mežnarijo po sv. maši k občni udeležbi — odbor.

Žiča. Katoliško prosvetno društvo v Žičah priredi v nedeljo dne 21. t. m. prvo večjo igro na novostlikanem odru v dvorani Društvenega doma in sicer dr. Krekova igro »Turški križ«. Začetek ob treh popoldne. Prijatelji katoliške prosvete, pridite pogledat to lepo ljudsko igro in naš novostlikani oder, ki je mojstersko delo akačemičnega slikarja gospoda Simona Frasa iz Slivnice pri Mariboru.

Kestrivnica pri Regški Slatini. (Dva jubileja.) Dvajsetletnica fantovske in dekliške Marijine družbe! Poštena mladina, srečna bodočnost, tega pregovora se je dobro zavedal

že rajni blagi gospod župnik Franc Višnar, vsled česar je ustanovil Marijino družbo za fante in dekleta leta 1910 ter mladino izročil v Marijino varstvo. Prvega sprejema se je udeležil znani organizator mladine vič. g. F. Gomilšek. Fantovska, kakor tudi dekliška Marijina družba imata sedaj krasne zastave, ki sta kras cerkvi. 72 fantov šteje mladeniška Marijina družba ter je na petem mestu v lavantinski škofiji, 183 članic ima dekliška Marijina družba. Proslava 20letnice se je vršila dne 8. t. m.

Marija Srečna. Na praznik sv. Stefana priredi Marijina družba igro »Tri sestre« in za ženske pa še »Čašico kave« kot nameček. Le pridite!

DOPISI

Sv. Peter pri Mariboru. V proračunu mestne občine mariborske je v postavki »Mestno električno podjetje« predvidenih tudi 850.000 Din za elektrifikacijo občine Zrkovce in Sv. Peter. Torej nekaj upanja že imamo, da dobimo električno razsvetljavo. Če se bodo sosedje okraj Drave Zrkovčani zanimali za to prekoristno napravo, bi tudi nam prej zasvetila elektrika. — Za novega člana v krajevni šolski odbor je bil v zadnji seji občinskega odbora izvoljen Bračko Janez iz Vodol. Izpraznjeno mesto občinskega svetovalca pa je zavzel Knuplež Matija iz Trčove. — Kot odsek Prosvetnega društva »Skala« se je ustanovil fantovski krožek, kateri ima vsako prvo nedeljo v mesecu popoldne po večernih v društveni sobi svoj sestanek. Stariši, pošljite svoje sinove na sestanke, fantje, vi pa se vpišite v fantovski krožek!

Marija Srečna. Obhajali smo zlato poroko Jurija in Marije Ornik na Gradišču. Še čili-ma zlatoporočencema želimo še biserno! — Znunder Alojz pa nam je postavil prav lepi križ, nas povabil na blagoslovitev in nas pogostil. Pri tej priliki smo nabrali 320 Din za novo bogoslovje. Bog plati njemu in vsem darovalcem!

Sv. Križ nad Mariborom. V pretečenih 14 dneh so se preselili od nas v boljše življenje trije prevžitkarji: Dne 21. novembra je umrla Harih Marija, bivša posestnica na Vrablovem. Teden dni pozneje ji je sledila Seršen Marija, po domače Rožička. V četrtek dne 4. t. m. pa je preminul na bivšem svojem domu Strnad Jakob, po domače Špesar, star 92 let. Pokojnik je bil mož prava slovenska korenina, pobožen in delaven. Naj je bilo pri cerkvi ali pri šoli, povsod je rajni Špesar sodeloval. Uspehi njegovega požrtvovalnega dela so še danes vidni pri cerkvi in pri šoli. Bil je tudi član načelstva posojilnice. Navzlic temu, da je veliko deloval za javnost, je bil vzoren gospodar na svojem posestvu. Do svojega 90. leta je bil vedno zdrav ter je še pomagal domačim pri delu, kjerkoli je mogel. Le zadnji dve leti ga je slabost priklenila na bolniško postelj, iz katere se je zdaj preselil k svojemu Stvarniku, ki se ga ni v življenju nikdar in nikjer sramoval. Naj počivajo v miru!

Pernice nad Muto. Zadnje dni meseca novembra se je odselila od nas v svoj domači kraj, obenem na svoje novo službeno mesto,

Naznanjamo žalostno vest, da je dne 15. t. m. mirno v Gospodu zaspal

Franc Dobaja

ki je bil 53 let organist in cerkovnik.

St. Rupert, 15. decembra 1930.

Marija Lederer, nečakinja.